

Siže politike

Autor: Andrija Mladenović, projektni menadžer

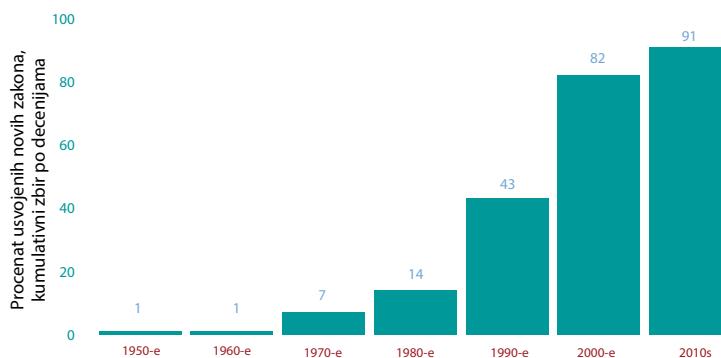
Igra žmurke

Prijava prihoda i imovine javnih funkcionera

Sistem prijava imovine i prihoda je moćan alat vladavine prava i antikorupcijskih napora. Ovaj mehanizam ostvaruje svoju funkciju putem nametanja obaveze javnim funkcionerima da učine imovinsku kartu, prihode i sve ostale materijalne ili finansijske koristi dostupnim nadležnom državnom organu u skladu sa Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv korupcije i normativnim okvirom relevantne države.¹ Danas, po podacima Svetske banke, preko 160 država na svetu implementira sistem prijave imovine i prihoda (za više detalja pogledaj Tabelu 1). U Republici Srbiji, javni funkcioner podnosi Agenciji za sprečavanje korupcije u roku od 30 dana od dana izbora, postavljenja ili imenovanja, izveštaj o svojoj imovini i prihodima, imovini i prihodima supružnika ili vanbračnog partnera, kao i maloletne dece ukoliko žive u istom porodičnom domaćinstvu. Izveštaj podnose i funkcioneri kojima je prestala funkcija, a predviđeno je i vanredno prijavljivanje ako se imovina ili prihodi javnog funkcionera bitno promene u prethodnoj godini. Ipak, usled intenziviranja regionalnog i prekograničnog ofšor poslovanja, antikorupcijski napori u oblasti prijave imovine i prihoda postaju deplasirani pošto alati za praćenje i otkrivanje prihoda i nelegalno stečene imovine zaostaju za inovativnim rešenjima za sakrivanje istih od neželjenih pogleda građana i institucija.

Kako bi se bolje razumela data problematika, analiza koja sledi otkriće koliko se dinamika regionalnog i ofšor poslovanja povećala u prethodnoj deceniji u Srbiji, kako je uticala na sistem prijave imovine i prihoda i mogu li se nastali problemi rešiti bez poboljšane međusektorske i regionalne saradnje. Ova analiza ima za cilj pokazati da se bez pojačane institucionalne saradnje antikorupcijskih, poreskih i pravosudnih organa, uključujući saradnju sa civilnim sektorom i istraživačkim medijima na unutrašnjem i međunarodnom planu, rizikuje normalizacija negativnih praksi u oblasti prijave imovine i prihoda javnih funkcionera.

Tabela 1 Broj usvojenih zakona o prijavi imovini i prihoda u protekle tri decenije

Beleška: Aproximativan procenat na osnovu analize sprovedene u 158 jurisdikcija.

Intenziviranje prekograničnog, regionalnog i ofšor poslovanja

U poslednjoj deceniji, u Srbiji je značajno intenzivirano prekogranično i regionalno poslovanje o čemu posredno svedoče brojni indikatori poput stranih direktnih ulaganja (SDI), robne razmene i direktnih ulaganja rezidenata. Republika Srbija je, prema IBM Global Location Trends izveštaju, i četvrtu godinu zaredom svetski lider po broju otvorenih radnih mesta kroz projekte SDI u 2019. godini posmatrano prema broju stanovnika,² a u 2020. godini Srbija se našla na prvom mestu u Evropi po broju SDI u odnosu na veličinu ekonomije.³ Statistički podaci spoljnotrgovinske robne razmene Republike Srbije (vidi Ilustraciju 1) takođe ukazuju da je došlo do ekspanzije prekograničnog poslovanja u poslednjoj deceniji. Tako na primer, podaci za prvo tromesečje 2022. godine,⁴ ukazuju na porast od skoro 40 procenata u odnosu na referentni period 2021. godine. Posle zemalja članica Evropske unije, drugi po važnosti partner jesu zemlje CEFTA sa kojima tradicionalno ostvarujemo suficit u razmeni koji takođe raste iz godine u godinu. Nesporno je, dakle, da se prekogranično i regionalno poslovanje gotovo pa multiplikuje.

2 IBM. *Global Location Trends: 2019 Annual Report*. 2020. strana 5. Dostupno na: <https://www.ibm.com/downloads/cas/R9VW3VOS>.

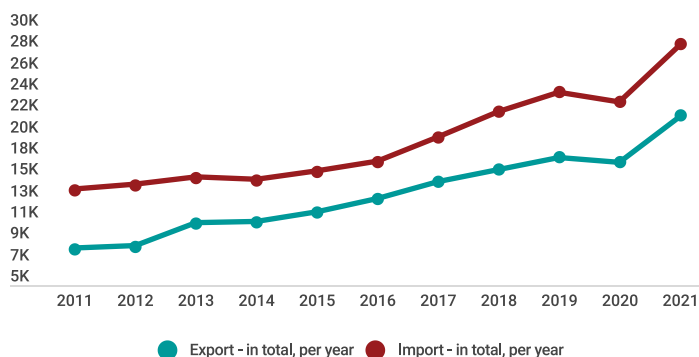
3 Glenn Barklie. *Greenfield FDI Performance Index 2019: Serbia storms to top*. fDi Intelligence. Dostupno na: <https://bit.ly/3Stgsah> (15. avgust 2019.).

4 Politika. Spoljnotrgovinska razmena Srbije porasla 39,6 odsto. Dostupno na: <https://bit.ly/3DmFNyj> (29. april 2022).

1 U slučaju Republike Srbije to su Zakon o sprečavanju korupcije ("Sl. glasnik RS", br. 35/2019, 88/2019, 11/2021 - autentično tumačenje, 94/2021 i 14/2022) i Pravilnik o Registru javnih funkcionera i Registru imovine i prihoda javnih funkcionera ("Sl. glasnik RS", br. 118/2020 i 96/2021)

Vodi li, međutim, intenziviranje prekograničnog i regionalnog poslovanja i ka ekspanziji ofšor poslovanja? Podaci ukazuju da korišćenje ofšor destinacija za vlasnike biznisa u Srbiji nije strana materija, a poreski rajevi sve su primamljivije destinacije za vođenje poslovanja. U poslednjoj deceniji postoji trend osnivanja sve većeg broja pravnih lica, ogranka ili predstavništva u inostranstvu od strane rezidenata Republike Srbije (vidi Ilustraciju 2). Postoje indicije da je trend uslovljen boljim poreskim tretmanom koji donosi pravnim licima znatnu finansijsku uštedu. Kao destinacije biraju se Irska zbog konkurentne poreske politike, Slovenija zbog dobre poslovne klime, efikasne administracije i geografske blizine, pa čak i američka savezna država Delaver zbog izuzeća od plaćanja poreza za pojedince čije je preduzeće osnovano, ali ne posluje na tržištu SAD. Premda na Zapadu, već deceniju ili dve, skandali vezani za ofšor poslovanje redovno potresaju javnost, u Srbiji smo tek odnedavno, curenjem dokumenata kroz istrage „Panama“ i „Pandorini papiri“, saznali da su srpski političari i javni funkcioneri itekako, svih ovih godina, bili vrlo dobro upoznati sa šemama ofšor poslovanja, obilato ih koristeći.⁵ Sveukupno posmatrano, nesumnjivo je, dakle, da je u poslednjoj deceniji došlo i do intenziviranja ofšor poslovanja kao pratećeg faktora već dinamičnijeg prekograničnog i regionalnog poslovanja.

Ilustracija 1 Spoljnotrgovinska robna razmena Republike Srbije

Obesmišljavanje sistema prijava prihoda i imovine

Agencija za sprečavanje korupcije i druge relevantne institucije demonstriraju nedovoljno kapaciteta i nedostatak alata da sistem prijava prihoda i imovine održe kredibilnim i svrsishodnim u opisanom kontekstu intenziviranog prekograničnog, regionalnog i ofšor poslovanja. Možda najprominentniji slučaj u prilog tome je onaj sadašnjeg ministra finansija Siniše Malog i kupovine apartmana na bugarskom primorju posredstvom ofšor kompanije⁶ o kojem je svojevremeno istragu pokrenula i Agencija za borbu protiv korupcije Republike Srbije i podnela izveštaj Višem tužilaštvu u Beogradu.⁷ Najintrigantniji aspekt ovog slučaja odnosi se na isplivalu kopiju izveštaja Uprave za sprečavanje pranja novca koja jasno potvrđuje da je ovaj organ imao na raspolaganju brojne inkriminišuće informacije protiv ministra Malog koje datiraju čak i od pre 2012. godine, odnosno značajno pre pisanja KRIK-a, bez da ih je ikad pre podelio sa Agencijom ili nadležnim tužilaštvom.⁸ Zamršeni sistemi ofšor poslovanja, obilje povezanih lica iz brojnih stranih zemalja, desetina bankovnih računa u samo jednom pojedinačnom

5 Za više detalja pogledati spisak osoba povezanih sa ofšor kompanijama na: <https://offshore-leaks.icij.org/investigations/pandora-papers?c=SRB&cat=0>.

6 Stevan Dojčinović, Dragana Pećo i Atanas Tchobanov. *Siniša Mali tajno kupio 24 stana na bugarskom primorju*. KRIK. 2016. Dostupno na: <https://www.krik.rs/sinisa-mali-tajno-kupio-24-stana-na-bugarskom-primorju/> (19. maja 2022.)

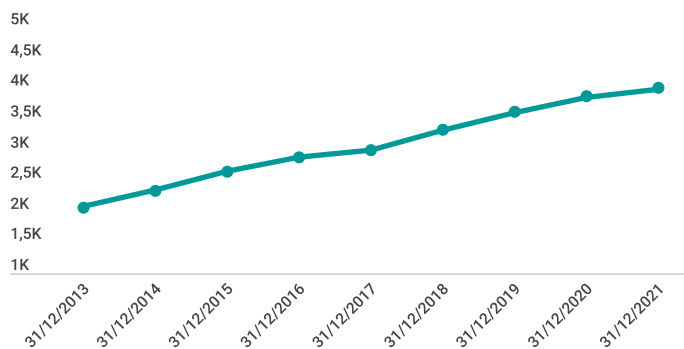
7 Izveštaj Agencije za sprečavanje korupcije dostupan na: <https://www.krik.rs/detalji-izvestaja-uprave-za-spreccavanje-pranja-novca-o-malom/>.

8 Izveštaj otkriva najmanje 45 računa u različitim bankama u Srbiji na koje je novac stizao iz raznih ofšor zona, a deo novca navodno je odlazio drugim kompanijama u regionu. Više o tome: Stevan Dojčinović, Dragana Pećo, Atanas Čobanov. *Detalji izveštaja Uprave za sprečavanje pranja novca o Malom*. KRIK. 2018. Dostupno na: <https://www.krik.rs/detalji-izvestaja-uprave-za-spreccavanje-pranja-novca-o-malom/> (19. maja 2022.)

slučaju prevazilaze kapacitete jedne institucije, u ovom slučaju Agencije, zbog čega je neophodno da se i ostale institucije aktivno uključe i počnu da dele informacije jedna sa drugom, uključujući Upravu za sprečavanje pranja novca, ali i tužilaštvo.

Bez obzira na medijski potres koji je slučaj Malog izazvao, izazovi koji ukazuju na lošu saradnju relevantnih institucija nastavili su da se nižu. Tako su istraživački novinari utvrdili 2021. godine da je kompanija javnog funkcionera Novice Tončeva „Tončev gradnja“ u 2020. godini pobedila u postupku javne nabavke i realizovala posao u zdravstvenim ustanovama koji jeste zabeležen u registru javnih nabavki, ali ne i u imovinskoj karti Novice Tončeva. Dodatno, u njegovom slučaju neslaganja su uočena i između registara Agencije za sprečavanje korupcije i Agencije za privredne registre.⁹ Dakle, institucije poput Katastra nepokretnosti i Agencije za privredne registre nedovoljno saraduju sa Agencijom za sprečavanje korupcije što vodi do širih negativnih implikacija. Prvo, građani usled čestog alarmiranja bezrazložno gube poverenje u institucije i postaju obeshrabreni da izvrše pritisak da se sprovede temeljna i brza istragu kada je to zaista potrebno. Drugo, nadležni organi prečesto troše resurse samo da bi zaključili da je navodna nepravilnost ishod samo još jedne u nizu disfunkcionalnosti u saradnji državnih organa.

Ilustracija 2 Kretanje direktnih investicija ekonomskih subjekata u Republici Srbiji u inostranstvu (u mln EUR)¹⁰

Uloga civilnog sektora i istraživačkog novinarstva u razmršavanju paukove mreže

U prethodnoj deceniji ili dve, civilni sektor i medijske kuće istraživačkog novinarstva bili su možda i jedini akteri sa aktivnim doprinosom potrazi za sakrivenom imovinom i novcem političara i javnih funkcionera u Srbiji. „Rajski papiri“ iz 2016. godine otkrili su ofšor kompanije preko 140 visoko rangiranih političara i javnih funkcionera širom sveta kada su procurela dokumenta panamske kompanije *Mossack Fonseca*, jedne od vodećih za osnivanje ofšor firmi.¹¹ Kao i na globalnom nivou, u Srbiji su istragu vodili istraživački novinari. Već dogodine, „Rajski papiri“ ponovo su uzburkali more omogućujući detaljan uvid u poslovnu imperiju i bogatstvo ministra bez portfelja Nenada Popovića koji je u posedu čitave mreže ofšor kompanija.¹² Novinari KRIK-a otkrili su da je Agencija za borbu protiv korupcije protiv Popovića svojevremeno pokrenula tri postupka, a advokatska kancelarija „Appleby“ koja je trebalo da realizuje Popovićeve planove o

9 Snežana Đurić. *Imovina funkcionera koji su na vlasti devet godina nije kontrolisana poslednjih sedam*. Pištaljka. 2021. Dostupno na: <https://pistaljka.rs/home/read/962> (25. maj 2022.)

10 Narodna banka Srbije. *Međunarodna investiciona pozicija Republike Srbije, 2013 – T4 2021*.

11 Vidi više na <https://www.icij.org/investigations/panama-papers/the-power-players/>.

12 Vidi više na <https://bit.ly/3TX93B1>.

osnivanju mreže ošfor kompanija bila je naročito zainteresovana za kompanije u Popovićevom vlasništvu koje su potpisale „19 ugovora sa državom u 2010. i 2011. godini, o čemu on nije podneo dokumentaciju [Agenciji]“.¹³ Bez civilnog sektora i istraživačkih novinara, ova saznanja ostala bi sakrivena daleko od očiju javnosti.

Slučaj ministra Popovića nije usamljen, a istraživački novinari obelodanili su i nekoliko drugih slučajeva kada su institucije ostale neme zbog čega se oni nameću kao nezaobilazan akter u sistemu prijava imovine i prihoda. Tako recimo „Pandorini papiri“ iz 2021. godine otkrivaju da su kum predsednika Srbije Nikola Petrović i ministar bez portfelja Novica Tončev, dok su bili funkcioneri, imali ošfor kompanije koje nisu prijavili Agenciji za sprečavanje korupcije. Do kraja 2021. godine, nijedno tužilaštvo nije pokrenulo postupak.¹⁴ I ako se iz jednačine izuzmu curenja dokumenata iz poreskih rajeva koje su analizirali istraživački novinari i analitičari civilnog sektora, imali smo prilike da se uverimo iz prethodnih odeljaka da je i ogroman deo drugih nepravilnosti iz oblasti prijave imovine i prihoda otkriven i predstavljen javnosti od strane istih aktera. Srbija u ovome nije usamljena i sličan obrazac prisutan je i u državama sa efikasnijim organima nadležnim za sprečavanje korupcije. Stoga, odnos između civilnog sektora i medija sa jedne strane i antikorupcijskih tela nije na nivou sistematične saradnje koja bi zahtevala poverenje operacionalizovano kroz redovnu komunikaciju, razmenu informacija i deljenje informacija već funkcionise po principu „dojava“.

Regionalna razmena informacija

Regionalna poslovna saradnja i generalno direktne investicije rezidenata Republike Srbije u okolnim zemljama, uključujući i one javnih funkcionera, u porastu su. Milutin Mrkonjić, visoki funkcioner Socijalističke partije Srbije, ministar u nekoliko Vlada Republike Srbije i svojevremeno predsednik Narodne Skupštine Republike Srbije primer je izmeštanja poslovanja u države regiona. Naime, on je bio vlasnik podgoričke kompanije *Habit Invest doo Podgorica* još od 2002. godine. Uprkos obavezi koja proističe iz Zakona o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, a od 2008. Zakona o agenciji za borbu protiv korupcije, Milutin Mrkonjić ni u jednom izveštaju nije prijavio vlasnički udeo u nekom pravnom licu.¹⁵ Sa druge strane, gorepomenuti izveštaj Uprave za sprečavanje pranja novca u slučaju Siniše Malog otkrio je i detalje o poslovnom partnerstvu Malog i bugarske advokaticе koju bugarska Finansijsko-obaveštajna služba vodi kao rizičnu osobu zbog prethodnih učešća u sumnjivim novčanim transakcijama. Nekoliko medijski proučenih slučajeva pokazuju, dakle, da javni funkcioneri ne beže od regionalne poslovne saradnje i izmeštanja poslovanja u cilju prikrivanja svoje imovine što je zabrinjavajuće imajući u vidu ograničenu regionalnu razmenu informacija između nadležnih institucija.

Ukoliko *ad hoc* slučajevi o poslovnoj saradnji nisu dovoljno uverljivi, postoje snažni posredni indikatori o imovini koju javni funkcioneri u regionu poseduju, a što ukazuje na neophodnost deljenja informacija i saradnje državnih institucija u regionu. Premda za Srbiju nema dostupnih direktnih statističkih podataka, primera radi, 2014. godine, u Republici Srpskoj, oko 1000 javnih funkcionera prijavilo je imovinu u regionu.¹⁶ Uzevši u obzir da Srbija ima značajno veći broj javnih funkcionera od Republike Srpske, da su ekonomske veze među zemljama u regionu poslednjih ne-

koliko godina značajnije nego li 2014. godine i da je finansijska moć srpskih javnih funkcionera zasigurno veća u odnosu na onu funkcionera iz Republike Srpske, može se osnovano zaključiti da bi broj javnih funkcionera sa imovinom u regionu morao biti drastično veći u slučaju Srbije. Tako primer Republike Srpske može poslužiti kao vrsta statističkog supstituta i dokaz da, kada je u pitanju njihova imovina i poslovni odnosi, javni funkcioneri ne poznaju granice.

Sistem prijava imovine i prihoda u koraku sa vremenom

Svi indikatori ukazuju da je u Srbiji u prethodnoj deceniji prekogranično i regionalno poslovanje multiplikovano. Pojačana ekonomska aktivnost uz bolji poreski tretman na raznim destinacijama dovela je po automatizmu do intenziviranja ošfor poslovanja. U takvom kontekstu, analiza ukazuje na nedostatak kapaciteta Agencije za sprečavanje korupcije i drugih pojedinačnih institucija, kao i na disfunkcionalan okvir za njihovu saradnju bez čega sistem prijava prihoda i imovine nije moguće održati celishodnim. U prethodnom periodu, civilni sektor i istraživački novinari ostvarili su značajan doprinos u razotkrivanju sakrivenih imovine i prihoda javnih funkcionera, na neki način preuzimajući ulogu institucija. Međutim, državne institucije posmatraju ih, čini se, više kroz prizmu suparnika negoli partnera zbog čega saradnja izostaje, a njihove napore institucije prepoznaju i na njih reaguju skoro isključivo na *ad hoc* bazi posle pritiska javnosti. Konačno, intenzivna regionalna ekonomska saradnja i posledično izmeštanje poslovanja i prikrivanje imovine u inostranstvu postali su još jedan delić slagalice problema koji obesmišljavaju institucionalne napore održanja sistema prijave prihoda i imovine svrsishodnim. Preduslovi za efikasan institucionalni aparat koji upravlja sistemom prijave prihoda i imovine su sledeći:

- Pojačana saradnja, redovna komunikacija i deljenje informacija između Agencije za sprečavanje korupcije, Uprave za sprečavanje pranja novca, poreskih organa, policije i tužilaštva.
- Jačanje internih kapaciteta relevantnih institucija, a najpre Agencije za sprečavanje korupcije, da identifikuju rizike prikrivanja bogatstva i nezakonito stečene imovine u kontekstu pojačane regionalne ekonomske saradnje i intenziviranog ošfor poslovanja.
- Usklađivanje registara i baza podataka na državnom nivou – na prvom mestu registra izveštaja o imovini i prihodima sa katastrom nepokretnosti, portalom javnih nabavki i registrom privrednih subjekata.
- Uvođenje sistema automatizacije unakrsne provere informacija iz dostupnih registara i baza podataka u cilju otkrivanja nekonzistentnosti.¹⁷
- Postepeno uvođenje sistema automatizacije analize rizika i verifikacije prijave imovina i prihoda javnih funkcionera.¹⁸
- Uspostavljanje saradnje između civilnog sektora i medijskih kuća istraživačkog novinarstva na jednoj strani i Agencija za sprečavanja korupcije na drugoj, koja bi uključivala redovnu komunikaciju i deljenje informacija i resursa.

¹³ Dragana Pećo, Stevan Dojčinović. *Popović „visokorizičan“ za ošfor agenciju*. KRIK. 2017. Dostupno na: <https://www.krik.rs/popovic-visokorizican-za-ofsor-agenciju/>. (24. maj 2022.)

¹⁴ Jelena Radivojević. *Tužilaštva slepa za ošfor firme Petrovića i Tončeva*. KRIK. 2021. Dostupno na: <https://www.krik.rs/bez-istrage-tuzilastava-zbog-otkriva-iz-pandorinih-papira/>. (25. maj 2022.)

¹⁵ Stefan Marković. *Milutin Mrkonjić dobio na poklon firmu u Crnoj Gori koju nije prijavio Agenciji*. CINS. 2020. Dostupno na: <https://bit.ly/3DmFYcT>. (19. Maj 2022.)

¹⁶ *Oko 1.000 funkcionera u RS prijavilo imovinu u regionu*. 6yka. 2014. Dostupno na: <https://6yka.com/novosti/oko-1000-funkcionera-u-rs-prijavilo-imovinu-u-regionu> (25. maj 2022.)

¹⁷ Vidi više na: Dmytro Kotlyar, Laura Pop. *Automated Risk Analysis of Asset and Interest Declarations of Public Officials*. International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank. 2021. Dostupno na: <https://bit.ly/3gxF708>. (26. maj 2022.)

¹⁸ Ibid.

- Uspostavljanje održivog modela saradnje sa antikorupcijskim telima i drugim bitnim institucijama država regiona koja bi podrazumevala pristup relevantnim bazama podataka u cilju prevencije prikrivanja prihoda i nelegalno stečene imovine u državama u regionu.¹⁹

Sprovođenje ovih preporuka bi umnogome izmenilo čitavu arhitekturu sistema prijava imovine i prihoda u Republici Srbiji. Preventivni kapaciteti, ali i mogućnosti Agencije za sprečavanje korupcije da reaguje *ad hoc* po prijemu informacija ili identifikaciji rizika bi se značajno povećali. Dodatno, usvajanje preporuka bi i aktere od kojih se prijava imovine i prihoda zahteva značajno demotivisala da se upuštaju u rizik sakrivanja bogatstva, a dugoročno i da se upuštaju u radnje ilegalnog bogaćenja, jer bi opcije za sakrivanje istog bile svedene na minimum. Konačno, inovativni mehanizmi automatizacije unakrsne provere informacija i analize rizika i verifikacije prijave imovina i prihoda predstavljaju nešto čemu u budućnosti treba posvetiti pažnju, jer bi omogućilo antikorupcijskim telima da povećaju efikasnost korišćenja ionako ograničenih resursa. Na samom kraju, i društvene implikacije usvajanja preporuka bile bi značajne, a najpre u pravcu smanjivanja nepoverenja građana prema državnim institucijama i njihovim antikorupcijskim naporima što na duže staze može dovesti i do dubljih posledica u vidu smanjenja političke apatije među građanima i prestanak „proklizavanja“ na putu demokratizacije.

Spisak sistemskih problema prijave imovine i prihoda u Republici Srbiji ne završava se ovde, a neminovno zbog toga ni potencijali za unapređenje nisu iscrpljeni preporukama ovog papira. Stoga, budući zagovarački napor trebalo bi da detaljnije razmotre i nekoliko dodatnih tema među kojima su i:

- Isključivanje iz definicije javnog funkcionera direktora i članova izvršnih odbora obrazovnih i zdravstvenih institucija i svih kompanija u kojima Republika Srbija, autonomna pokrajina ili lokalne samouprave imaju udeo.²⁰

- Prečesta primena načela oportuniteta²¹ i trajave istrage²² čime tužilaštva omogućavaju javnim funkcionerima da izbegnu zakonom predviđene zatvorske kazne.
- Neredovne provere pojedinačnih prijave imovina i prihoda.²³

Samo uz sveobuhvatan pristup problematici, ne zaboravljajući niti jedan sporan aspekt postojećeg sistema prijave prihoda i imovine, uz potpuno sužavanje manevarskog prostora onima koji traže rupe u zakonu, može se očekivati i napredak u ovoj oblasti.

²¹ Snežana Đurić. *Oportunitet iskoristilo 137 funkcionera samo u jednoj godini*. Portal Pištaljka, Dostupno na: <https://pistaljka.rs/home/read/1005>. (28. maj 2022.)

²² Andela Milivojević, Bojana Bosanac. *Vaspitne kazne za neodgovorne funkcionere*. CINS, 2017, Dostupno na: <https://www.cins.rs/vaspitne-kazne-za-neodgovorne-funkcionere/>. (25. maj 2022.)

²³ Snežana Đurić. *Imovina funkcionera koji su na vlasti devet godina nije kontrolisana poslednjih sedam*. Pistaljka.rs, Dostupno na: <https://pistaljka.rs/home/read/962>. (22. maj 2022.)

Projekat R2G4P, kojim koordinira Centar za proučavanje demokratije, Bugarska, koristi grant od 1,5 miliona evra od Islanda, Lihtenštajna i Norveške kroz EEA i Norveški fond za grantove za regionalnu saradnju.

¹⁹ U saglasnosti sa Međunarodnim sporazumom o razmeni podataka o prijavi imovine i sukobu interesa. Dostupno na: <https://archive.rai-see.org/regional-data-exchange-on-asset-disclosure-and-conflict-of-interest/>.

²⁰ Evropska komisija, Izveštaj o Srbiji za 202, SWD (2021), strana 30.

O Centru za evropske politike

Centar za evropske politike - CEP - je nezavisna, nevladina, neprofitna think tank organizacija koju je osnovala grupa stručnjaka u oblasti evropskog prava, ekonomije i javne uprave, sa zajedničkim ciljem da doprinesu unapređenju okruženja za kreiranje javnih politika u Srbiji, tako što će ga učiniti transparentnijim i inkluzivnijim, zasnovanim na činjenicama i suštinski orijentisanim ka EU. Temeljno razumevanje javnih politika Evropske unije i procesa pristupanja, kao i načina rada javne uprave u Srbiji, uz jak društveni kapital čine CEP organizacijom sposobnom ne samo da sprovodi istraživanja visokog kvaliteta, već i da dospe do donosilaca odluka i ostvari osetan uticaj. Delatnost CEP-a je danas organizovana u četiri programska područja:

- 1) Dobra vladavina, sa snažnim fokusom na horizontalnom kreiranju politika i koordinaciji;
- 2) Unutrašnje tržište i konkurentnost;
- 3) Regionalna politika, energetika i životna sredina ;
- 4) Europe&us.